

LIDGELD 1990

Het lidgeld voor het lidmaatschap bij de Heemkring De Plate is voor 1990 vastgesteld als volgt :

Aangesloten lid :	400 F
Steunend lid :	500 F
Beschermend lid (vanaf) :	1.000 F

Mogen wij vragen gebruik te maken van het hierbijgevoegd stortingsbulletin.

Ook dit jaar biedt het Grafisch Bedrijf LAMMAING ons gratis de Platekalender aan. Deze wordt samengesteld door onze ondervoorzitter de heer Omer VILAIN. Als thema werd "t BOSJE" gekozen.

In de mate van het mogelijke zal de kalender meegestuurd worden met het decembernummer van het tijdschrift.

Jean Pierre Falise
Penningmeester

SITUERING VAN ENKELE GEBOUWEN EN STRATEN IN 16de EEUWSE OOSTENDE

door J.B. DREESEN

VLIETINCK somt in zijn onovertroffen werk over Oostende (1) een reeks straten, herbergen, winkels en plaatsen in 15de en 16de eeuwse Oostende op, zonder ze te situeren.

Victor FRIS stelt zich, in zijn beschrijving van het VAN DEVENTERplan van Oostende (1562) (2), vragen in verband met de juiste plaats van sommige straten en herbergen.

De Ommeloper van 's Heerwoutermansambacht uit 1559 (3) geeft ons onder het 38ste Begin een volledige beschrijving van de Stad Oostende. In deze beschrijving komen verschillende benamingen voor van straten en gebouwen, die we tot meerdere informatie van de geïnteresseerden publiceren.

De landmeter die de Ommeloper samenstelde (4) had destijds, voor het gemak van zijn beschrijving, de stad met haar rechtlijnig stratenplan ingedeeld in blokken, die hij TEERLINGEN noemde en waarvan hij, na de beschrijving, de oppervlakte en verschillende eigenaars aangaf, alsook diegenen die er woonden.

Een vergelijking van de door hem genoemde "teerlingen" met de blokken van de Van Deventerkaart van Oostende liet ons toe deze op deze kaart te situeren en te nummeren. Deze nummering reproduceren we op de bijgaande copy van een deel van de Van Deventerkaart, wat ons toelaat sommige straten en gebouwen met meer nauwkeurigheid aan te duiden.

De OMMELOPER van 1559 situeert, ondermeer, de volgende straten en gebouwen :

a. de WESTMEULEN, aan het noordwesteinde van teerling 1.

De Ommeloper vermeldt "... metten noordwesthender jehens de westmeulen...". Van Deventer tekende slechts een molen op de

dijk ten noorden van de stad. Op de kaart van Pourbus komen er drie voor.

b. de WESTSTRATE, tussen teerling 1 en 2, tussen teerling 10 en 11 en tussen teerling 18 en 19.

c. de herberg DE DRIE KONINGEN in teerling 3.

Vlietinck situeert De Drie Koningen, samen met de zoutketen van Cornelis HOOFT en Adriaen VELTERS bij benadering in teerling 1.

d. de MIDDELMEULEN, aan het noordeinde van teerling 4.

De Ommeloper vermeldt "...metten noordhende als boven (d.i. aan de voet van de dijk) jeghens de Middelmeulen..."

e. de OOSTMEULEN, aan het noordoosteinde van teerling 5.

De Ommeloper vermeldt : "...metten noordoosthender jeghens de Oostmeulen..."

f. het SCHUTTERS HOF VAN SINT JORIS, in teerling 5.

De Ommeloper vermeldt : "...ende es den teerling daer SCHOTTERS HOF VAN SINTE JORIS instaat..."

g. het NIEUW STRAETKIN, tussen teerling 6 en 7.

De Ommeloper vermeldt : "...Aen de oostsyde daeraan (d.i. teerling 5) met half de strate aen de westsyde en andt zuudthende, t' halve NIEUWE STRAETKIN aen de oostsyde..." en bij de beschrijving van teerling 7 wordt het aan de westzijde van deze teerling gesitueerd.

h. de OOSTSTAETE, aan de westzijde van teerling 8, tussen teerling 7 en 8.

De Ommeloper vermeldt : "...met helf de OOSTSTRAETE ande westsyde..."

Uit dit en de beschrijving van de Weststraat blijkt dat toentertijd Oost- en Weststraat noord-zuid gericht waren.

i. TNAUW STRAETKIN tussen teerling 15 en 16.

De Ommeloper vermeldt : "...met half TNAUW STRAETKIN aen de oostsyde..." en bij de beschrijving van teerling 16 wordt het aan de westzijde gesitueerd.

j. de herberg DE VIER AYMSKINDEREN, in teerling 22.

De Ommeloper vermeldt : "...ende es de teerling daer DE VIER AYMSKINDEREN staet ende es een herberg.

k. de winkel of ander gebouw DE FRANSCHEN SCHILT, in teerling 27.

De Ommeloper vermeldt : "...ende es den teerling daer DE FRANSCHEN SCHILT uutstict..."

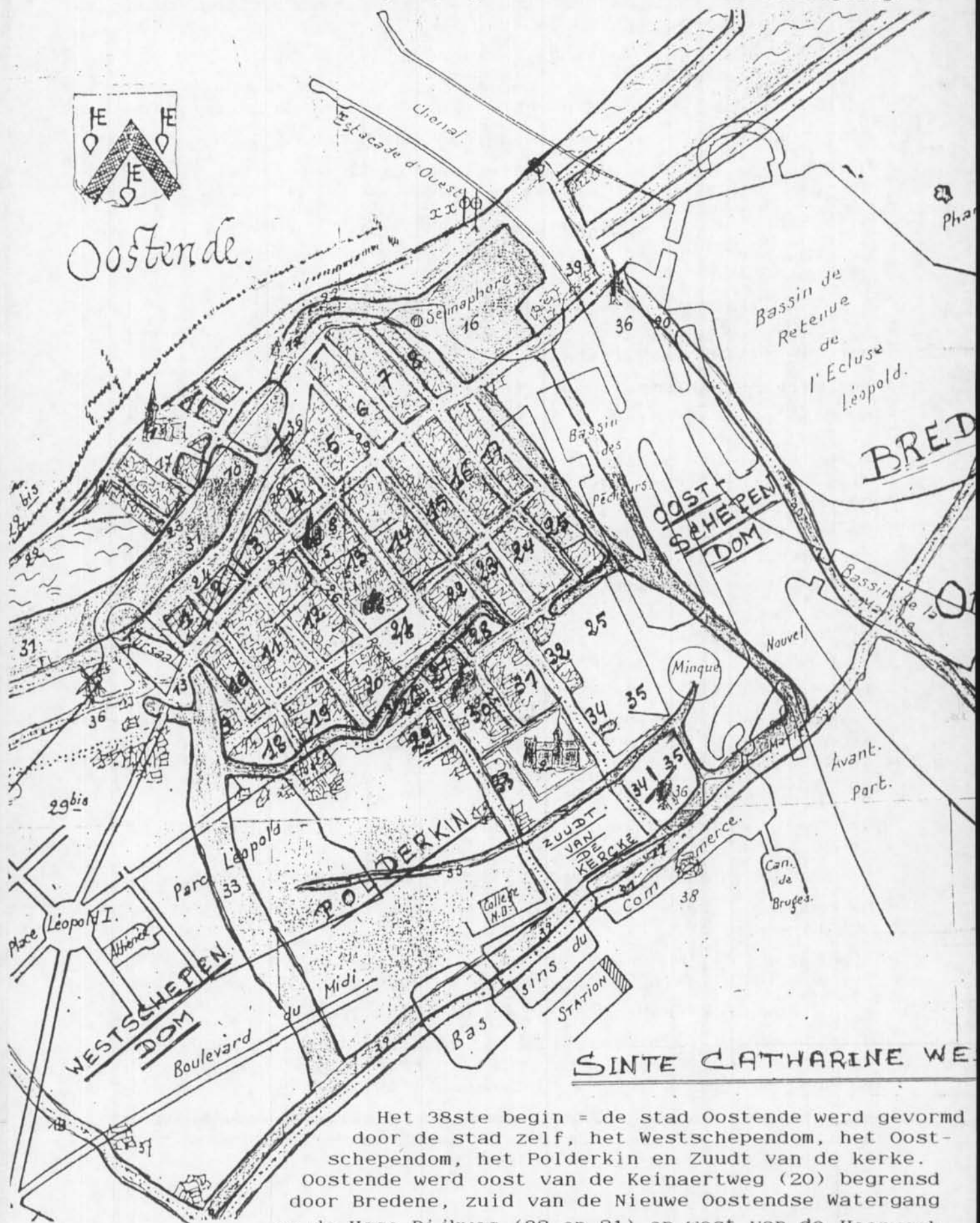
Twee plaatsen die we reeds kenden uit VLIETINCK en FRIS, maar die we ter verduidelijking nog even willen opgeven zijn :

l. het NIEUWE SCHEPENHUIS stond op teerling 13.

m. de KERKSTRAAT (waarschijnlijk de enigste straat in Oostende die sedert de 15de eeuw op dezelfde plaats is blijven liggen) tussen teerling 13 en 14 en tussen 21 en 22.

Uit het bovenstaande blijkt dat nauwkeurig herlezen van bestaand archief details oplevert die door vroegere onderzoekers over het hoofd werden gezien of verwaarloosd werden.

Centraal deel van het VAN DEVENTERplan van Oostende, door F. Fris voorzien van de contouren van een Oostends stadsplan uit het begin van deze eeuw. De cijfers (van 1 tot 36) die voorkomen in de blokken zijn deze besproken in de bijdrage. De andere iets kleinere cijfers zijn deze die V. Fris op zijn plan aanbracht ter verduidelijking.

Het 38ste begin = de stad Oostende werd gevormd door de stad zelf, het Westschependom, het Oostschependom, het Polderkin en Zuudt van de kerke. Oostende werd oost van de Keinaertweg (20) begrensd door Bredene, zuid van de Nieuwe Oostendse Watergang en de Hoge Dijkweg (32 en 21) en west van de Heerwech (19) door Sinte Catharina-West.

- (1) Vlietinck. Het oude Oostende en zijn driejarige belegering. Oostende 1897. Derde hoofdstuk.
 - (2) Victor Fris. Ostende-Oostende. Explication du plan d'Ostende de J. Van Deventer in de ATLAS DES VILLES DU PAYS BAS DE J. VAN DEVENTER van RUELENS Charles. 4 boekdelen.
 - (3) Ommeloper 's Heer Woutermansambacht 1559 onder Watering Blankenberge nr. 517. Rijksarchief Brugge.
 - (4) Marck MEULENBEKER "landtmeter vanden Vryen".
-

VERBETERING

In het artikel van François COOPMAN over de Vergeten Zeestrijders van 1914-1918 (De Plate blz. 89/174) staat dat Milford haven aan de Zuidkust ligt van Groot-Brittannië.

Dit moet natuurlijk zijn aan de Zuid-Westkust.

Geen fout van de auteur, wel van de typist-van-dienst.

J.P.F.

IN DIT NUMMER

- blz. 202 : Antony en Westende
 - blz. 203 : D. VERSTRAETE : Kindermoord in 1686 (2).
 - blz. 209 : J. KLAUSING : Was Oostende zó revolutionair in 1789 ?
 - blz. 210 : A. CASIER : Oostendse Muziekgeschiedenis : XL.
 - blz. 214 : N. HOSTYN : Jan De Clerck, kunstschilder (14).
 - blz. 216 : R. LEROY : opgenomen muziek en lied uit Oostende en omgeving - Collectie Ostendiana (12).
 - blz. 219 : A. SWYNGEDAUF : Ostendiana.
 - blz. 221 : N. HOSTYN : Orgels in groot Oostende - Het orgel in in de kerk van het Hazegras.
 - blz. 224 : E. SMISSAERT : Koning Leopold I en de handdruk.
 - blz. 225 : N. HOSTYN : Historiek van de Oostendse beiaarden.
I. VAN HYFTE : De zusters van de H. Jozef en de Broeders van Liefde.
 - blz. 228 : J.G. DE BRAUWERE : Tafelen te Oostende in 1884.
 - blz. 230 : J.B. DREESEN : Situering van enkele gebouwen en straten in 16e eeuwse Oostende.
-

TEKST OVERNAME STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE
